SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — **УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК**

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 7. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 11, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 11-го СІЧНЯ 1992 Ч. 7. РІК XCIX.

МОСКВА РОЗПАЛЮЄ ПРИСТРАСТІ НАВКОЛО ЧОРНОМОРСЬКОЇ ФЛЬОТИ

Джерзі Сити, Н.Дж. (Р. Руденко). — Від початку січня усі центральні газети Росії зарясніли заголовками про „захоплення" Україною Чорноморської фльоти.

Тим часом у несподіваній зміні своїх попередніх заяв, коли президент Росії Борис Єльцин говорив, що Чорноморська фльота не може належати до ніякої держави з тих, що творять СНД, в четвер, 9-го січня, він публічно ствердив, що фльота належить до Росії, а не України.

„Чорноморська фльота була, є і буде російською", — сказав він зібраним робітникам підприємства, на якому виробляють літаки в Ульяновську, місті народження Леніна.

Як відомо, більшість закордонних кореспондентів не володіють українською мовою і тому інформацію про події в Україні почерпують виключно з російських коментарів, які часто несправедливі та насвітлюють ситуацію спотворено. Наприклад, Росія дуже занепокоєна тим, що Чорноморська фльота має залишитися в Україні, тому російські газети подають це так, що нібито занепокоєний увесь світ. Зокрема, газета „Известия" з 6-го січня під заголовком „Світ занепокоєний протиріччями між Росією і Україною" надрукувала статтю, автор якої переконує читачів, що претенсії України на Чорноморську фльоту загрожують розвалом Співдружности Незалежних Держав. Газета „Комсомольська Правда" з 7-го січня у замітці „З нами Бог і Андреєвський прапор" заявляє, що під час зустрічі в Білорусі 30-го грудня 1991 року керівники держав Співдружности підписали угоду про те, що Військово-морська фльота є неподільною з усіма структурами, тобто, Тихоокеанська, Балтійська, Чорноморська, Північна фльоти і Каспійська фльотилія входять до складу єдиних стратегічних сил. А міністерство оборони України, пишуть автори, всупереч угоді, претендує на Чорноморську фльоту і вимагає присяги на вірність Україні. Росія звинувачує Україну в порушенні алма-атинської та мінської угод, які передбачають збереження централізованої контролі над стратегічними збройними силами, до яких зараховують і Чорноморську фльоту. При цьому Росія цілком забуває, що в її розпорядженні залишаються усі інші згадані фльоти.

Міністер оборони України генерал Костянтин Морозов вважає, що стратегічними є лише ядерні озброєння, а Чорноморська фльота та кораблів з ядерною зброєю не має, отже вона відходить під юрисдикцію України.

Агентство Ассошієйтед Пресс повідомляє, що Чорноморська фльота налічує 45 великих кораблів, 28 підводних човнів, понад 300 дрібних і середніх суден, 151 літак і 85 гелікоптерів палубної авіяції. Крім того, в Чорноморській фльоті був найбільший літаконосець „Адмірал Кузнєцов", який за наказом з Москви, без узгодження з владою України, залишив Чорне море і прибув до Мурманська в Північне море. Та ж сама „Комсомольська

(Закінчення на стор. 4)

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНСОЮЗУ ВІДБУВ КІНЦЕВОРІЧНІ НАРАДИ

Джерзі Сити, Н.Дж. — Звітування про активність за 11 місяців 1991 року, виплата дивіденд членам в 1992 році, організаційна кампанія і уділення допомоги Україні були на порядку нарад кінцеворічного засідання Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу, яке відбулося тут в п'ятницю, 27-го грудня 1991 року, в Головній Канцелярії УНС.

В нарадах, що ними проводила головний предсідник Уляна Дячук, взяли участь члени Екзекутиви: головний директор для Канади мгр Іван Геврик, заступниця головного предсідника Ґльорія Пашен, головний секретар Володимир Сохан і головний касир Олександер Благітка. Головну Контрольну Комісію репрезентував її голова Василь Пастушок. Професійно перешкоджений був заступник головного предсідника д-р Нестор Олесницький.

Після прийняття порядку нарад, запропонованого У. Дячук, серію звітів започаткував головний касир О. Благітка.

Звіт О. Благітки

За 11 місяців 1991 року майно УНСоюзу зросло на суму 400,000 дол. Загальна сума майна на кінець листопада цього року виносила 65,039,160 дол.

В порівнянні з попереднім роком, коли за 11 місяців майно було зменшилося на суму 339,000 дол. при кінці листопада, то майно УНСоюзу в 1991 році збільшилося на суму 1,058,962 дол. продовж одного року, тобто до кінця листопада 1991 року. Причиною зросту майна не були вищі приходи, бо ще дальше приходи з інвестицій є менші як попереднього року, з огляду на нижчі відсотки.

Рівнож зібрані членські вкладки були на 91,000 дол. менші, як раніше, за 11 місяців. Лише премії за пенсійні грамоти, зібрані за 11 місяців 1991 року, збільшилися в порівнянні з 1990 роком на суму 618,000 дол. Тут треба згадати, що першу пенсійну грамоту продано щойно 2-го жовтня 1990 року.

Виплати УНСоюзу за 11 місяців 1991 року були на загал нижчі, як рік раніше. Особливо були нижчі посмертні виплати, грошові звороти і виплати вивінувальних грамот. Зменшені виплати дивіденд членам, за один рік, на суму 250,000 дол. вплинули також на це, що майно УНСоюзу зросло понад один мільйон дол. за останніх 12 місяців.

Ми дальше стараємося всіми можливими засобами не тільки примістити нових льокаторів у нашому будинку, але також втримати дотеперішніх.

Прибутки будинку УНСоюзу зросли за 11 місяців на 200,000 дол., або є вищі на 9%, як рік раніше. Одначе видатки на виготовлення нових приміщень, чи відновлення винаймлених, також збільшилися.

Звіт В. Сохана

За 11 місяців 1991 року секретарі відділів та організатори придбали для УНСоюзу 1,216 нових членів із загальною сумою 8,849,500 дол. забезпечення цих нових грамот. На це число нових членів склалися: 466 нових членів департаменту молоді, 590 нових членів департаменту дорослих та 160 грамот акцидентового забезпечення. До дня засідання наспіло до Головної Канцелярії 80 аплікацій нових членів на грудень 1991 року.

Замітним у підсумках членської кампанії минулого року було те, що число нових членів департаменту молоді майже дорівнює числу нових членів департаменту дорослих, коли в попередніх роках числа нових членів дорослих були вдвоє більшими від чисел нових членів молоді. Більшу частину грамот молоді набувають для своїх внуків дідусі та бабуні, які дуже часто платять вкладки за всі роки одноразово, користаючи із знижки по 6 відс. річно.

Найбільше популярними серед нових членів є грамоти кляси P-20 (двадцятилітня платна) та вивінувальні кляс E-18 (студійна) і E-20 (з виплатою повної суми по 20 роках), як і грамоти з одноразовими, вкладками кляс „дабл ю" та E-65.

Від 1-го жовтня 1990 року набули в УНСоюзі грамоти пенсійного забезпечення 80 членів, які вплатили початкові вкладки на загальну суму 762,410 дол. Ці грамоти пенсійного забезпечення, впроваджені 1-го жовтня 1990 року, починають здобувати чим раз більшу популярність.

За підсумками 10 місяців втрати в членстві менші, як у попередньому році, так у передчасних виплатах грошових зворотів (671), як також у виплатах дозрілих грамот вивінувального забезпечення (684), та в грамотах кляс P-20 та P-65 із закінченням платности їх вкладок. За станом з 31-го жовтня 1991 року нараховував УНСоюз 67,222 членів та мав втрату на чисто 1,403 членів — грамот у загальному числі членів.

У звітовому часі йшла дальше підготова до випуску нових грамот термінового забезпечення з новими вкладками та впровадження нової кляси універсального забезпечення. Відбуто також ряд консультацій про можливості набуття чи рентування нових комп'ютерів для адміністрації грамот пенсійного та універсального забезпечення.

Протокол 32-ої Конвенції готовий до друку і він сперщу появиться у формі книжки, тому що вже так видруковані конвенційні звіти головних урядовців, а після цього цей протокол буде поміщений у „Свободі".

З 1-им січня 1992 року будуть введені нові межі віку та сум забезпечення без вимоги лікарських оглядин: 100,000 дол. до віку 40 років, 50,000 дол. до віку 50 років, 10,000 дол. до віку 55 років, 5,000 дол. до віку 60 років та 3,000 дол. до віку 65 років. Спеціальні перевірки аплікантів будуть проведені для забезпечення на суми 25,000 дол. і вище. Також будуть введені нові межі для реасекурації грамот на вищі суми забезпечення.

Звіти заступників предсідника

Заступниця головного предсідника Ґ. Пашен звітувала про свою участь в організаційних нарадах Округи Чикаго та про її заангажування в праці Українського Музею в Чікаго.

Головний директор для Канади мгр І. Геврик звітував про свою участь в нарадах Контрольної комісії СКВУ, КУК і Фундації ім.

(Закінчення на стор. 3)

ПРЕЗИДЕНТ ДЖ. БУШ ВВАЖАЄ ВІЗИТУ В ЯПОНІЮ УСПІШНОЮ

Токіо. — Закінчивши переговори з прем'єр-міністром Японії Кіїті Міязавою, президент Джордж Буш сказав: „Візита була успішною, але, поза всякими сумнівами, є ще завдання, які слід вирішити".

„Якість незгоди неминучі, додав прем'єр-міністер, виступивши вслід за президентом на пресовій конференції. — Але, як сказав Президент, зустріч була корисною".

Переговори двох лідерів заторкували широке коло справ, але в центрі їх уваги перебувала економіка, зокрема торгівля між двома країнами. К. Міязава обіцяв, що його країна збільшить імпорт запасних частин до автомобілів і збільшить на 20,000 на рік імпорт авт. Але коли журналісти запитали голову ради директорів компанії „Форд" Геролда Полінґа, чи не здається йому зобов'язання японців дуже малими, він відповів: „Ваша характеристика близька до істини".

Кореспонденти пишуть, що американсько-японські переговори іноді нагадували сварку. Деякі японці, учасники переговорів, обвинувачували Адміністрацію Буша в тому, що вона робить з їх країни „козла відпущення", обвинувачуючи Японію в економічних бідах З'єднаних Стейтів.

У четвер, 9-го січня, Буш не відбув деякі заплановані раніше зустрічі і замість нього виступили секретарі департаментів його Уряду. Зокрема секретар Департаменту фінансів Ніколас Брейді прочитав написану для Президента промову на зустрічі з депутатами японського парляменту. У цій промові зазначалося, що „без прогресу в економічних відносинах не лише нас, але й вас чекають тяжкі часи".

В АМЕРИЦІ

З УВАГИ НА ПОСЛАБЛЕННЯ економіки в країні, керівники фірми ланцюгових крамниць Вулворта заявили в середу, 8-го січня, що впродовж наступних 18 місяців мають в пляні зліквідувати, відпродати або переорганізувати 900 із своїх 6,500 крамниць. Вулворт має свої початки, як крамниця звичайних галянтерійних товарів, але за останніх 113 років вона зробила різного роду розгалуження, зокрема, на відтинку крамниць з одягом, взуттям і спортовим обладнанням. У запланованій переорганізації буде зліквідовано 500 крамниць з одягом, 300 взуттєвих крамниць, які існують пд назвою „Кінні фемілі шуз" і 90 крамниць Вулворта.

КРАЙОВА ОРГАНІЗАЦІЯ „Акція за дитячу телевізію", завданням якої було сприяти підвищенню якости телевізійних програм для дітвори, самоліквідується в цьому році, щоби їхню працю перебрали інші організації з більшою кількістю членства. З таким рішенням перед кореспондентами засобів масової інформації в Бостоні виступила президент і співосновник вищезгаданої організації Пеґґі Чаррен. Вона заявила, що рішення самоліквідуватися виникло як наслідок успішного завершення їхніх намагань поліпшити телевізійні передачі для дітвори в ЗСА окремим рішенням Конгресу в 1990 році під назвою „Закон про телепередачі для дітей". Організація про яку мова, існує від 1968 року, а її основниками були матері, що турбувались жорстокістю і вульгаризмом існуючих телепередач для дітвори.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ УРЯДУ президента Джорджа Буша заявили, що з уваги на закінчення холодної війни ФБІ має в пляні перенести гілька сот своїх працівників із ділянки внутрішньої безпеки в ділянку поборювання кримінального злочинства та організованих банд. Хоча ці пляни на початку включатимуть тільки приблизно 300 працівників з усіх 10,000, то все ж таки це є показчиком того, що контррозвідка відходить на другорядні пляни, а такі проблеми, як злочинство зайняли першенство. Аналітики твердять, що це також намагання Уряду показати своє зацікавлення внутрішніми проблемами країни, які турбують пересічного громадянина, тим більше, що досі цими справами займалися переважно місцеві власті. Одначе треба підкреслити, що не є в наслідок розвалу країн Варшавського Пакту, які були тими, що займалися розвідкою в ЗСА і для внутрішньої державної охорони країни треба було мати відповідну кількість контррозвідників, тепер вони стануть зайвими.

СПОСТЕРІГАЧІ СТВЕРДЖУЮТЬ, що в ЗСА тисячі молодих людей з вищою освітою стали жертвами невдячного ринку праці. Молоді випускники вищих навчальних закладів змушені обставинами включатися в ряди працівників у час економічного послаблення, стають жертвами сьогодення, що включає на 20 відсотків менші початкові платні, використання працедавців і накопичення праці. Але, не зважаючи на всі перешкоди, ці молоді люди говорять, що вдоволені з того, бо починає бути чим раз важче за будь-яку працю.

ДЕПАРТАМЕНТ ЕНЕРҐЕТИКИ подав до відома, що в країні сім округ погодилось на своїй території дати дозвіл на будування гігантних складів отруйних ядерних відпадків. Притягаючим фактором у цьому, як твердять знавці, є великі суми грошей запропоновані Урядом у винагороду. Серед зголошених громад є п'ять індіянських племен, які потребують фондів для мешканців і на утримання своїх заповідників, а зокрема, в цей час економічної кризи. З уваги на це, ця справа починає набирати великої політичної ваговости, бо критики твердять, що це є використання саме цих економічних проблематичних днів для полагодження цієї сенсаційної справи схоронення ядерних відпадків.

У СВІТІ

ЛІДЕРИ АЛЬЖИРСЬКИХ фундаменталістів занепокоєні масовим пересуванням військ у країні. Вони не виключають можливости того, що старшинський корпус армії, який перейшов вишкіл в колишньому Совєтському Союзі, перешкодить проведенню другої тури парляментарних виборів, де більшість місць, напевно, дістанеться 6 ісламським фундаменталістам. Другу туру призначено на 16-го січня.

В СЕРЕДУ, 8-ГО СІЧНЯ, Конференція незалежних профспілок Болгарії оголосила страйк, в якому взяло участь 270,000 працівників. Страйк тривав одну годину, тобто був попереджувальний. Мета акції полягала в тому, щоб перед президентськими виборами звернути увагу уряду на соціяльну незахищеність населення.

В УЗБЕКІСТАНІ СКАСОВАНО посаду віцепрезидента і засновано пост прем'єр-міністра республіки. Згідно з прийнятим законом, він і його заступники є призначені президентом подальшим затвердженням Верховною Радою Узбекістану. Колишнього віцепрезидента Шукурулла Мірсаїдова призначено державним секретарем при президенті.

РОСІЙСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА згодилася прийняти делеґацію Ватикану для обговорення існуючих між ними проблем. Кардинал Едвард Кассіді в інтерв'ю для тижневика „Сабата" сказав, що склад делеґації назначить Папа Іван Павло II. Переговори відбудуться при кінці лютого ц.р.

ПОЛЬЩА ПРОДАЛА УКРАЇНІ 17 пасажирських літаків совєтського виробництва, а також запасні частини до них. Мова йде про сім ІЛ-62 і десять АН-24, які будуть використовуватися на внутрішніх повітряних лініях України.

ПРЕЗИДЕНТ РОСІЇ Боріс Єльцин під час візити до Саратовської области висловив думку, що відновлення німецької автономії у Поволжі повинно здійснюватися поступово. Німецькі поселення, сказав Єльцин, будуть створюватися на вільних землях або там, де проти цього не протестує місцеве населення.

НАКАЗОМ МІНІСТРА оборони України генерала Костянтина Морозова замість політичних органів у цьому міністерстві створено соціяльно-психологічну службу. Її очолив заступник голови Народного Руху України, доктор філософських наук полковник В. Молява.

ПРАХ ІҐНАЦІЯ ЯНА Падеревського буде перехована в землю Польщі. Один з найбільш відомих піяністів світу, Падеревський очолив польський уряд в 1919 році, а пізніше в 1941 році, — уряд Польщі в еміґрації. Він помер в ЗСА в 1941 році. Після повалення комуністичного режиму в Польщі родина Падеревського згодилася передати його прах рідній землі.

Влаштовують концерт колядок на допомогу Україні

Чикаґо (Око). — Товариство Сприяння Рухові в Чикаґо своєю працею та допомогою Рухові України здобуло довір'я і прихильність цілої української громади Чикаґо і околиць, а в минулому році проявило особливу активність. На проведення референдуму виділило зі зібраних фондів з влаштованих ним багатих імпрез 52,000 дол. та додатково зібрано на ініціятиву Дарії Маркусь, члена Управи Руху, від організацій та поодиноких осіб на ту ціль ще коло 90,000 дол.

Минулого року Рух влаштував коляду на потреби Руху, в залі парафії св. Андрія, з участю багатьох хорів. Цього року концерт колядок на потреби незалежної України відбудеться в неділю, 19-го січня, о год. 2-ій по полудні в українській католицькій катедрі св. Миколая, з участю 11-ох хорів — православних, католицьких, баптистських та світських. В концерті візьмуть участь такі хори: церкви св. Андрія, св. Йосифа, св. Миколая, баптистської церкви, церкви п'ятидесятників, школи св. Миколая „Євшан-зілля", „Троянда", „Славута", „Прометей", „Байда" та „Сурма". Квитки вступу на концерт колядок в сумі 5 дол. від особи продаються у всіх парафіях, в членів Руху та будуть при вході.

В УІА відбудеться концерт

Ню Йорк. — Тут в суботу, 18-го січня, в Українському Інституті Америки в серії „Музика в Інституті" відбудеться концерт Товариства Камерної Музики УІА. В програмі — твори З. Кодаї, Й. Брамса та Е. Шоссона. Виконавці — Олег Криса, Олександер Слободяник, Семен Кобець, Теодор Кухар, Тетяна Чекіна, Наталія Хома та квартет Леонтовича (С. Кобець — перша скрипка, Ю. Харенко — друга скрипка, Б. Дев'ятов — віоля та В. Пантелеєв — віольончеля). Початок концерту о год. 8-ій вечора. Вступ — 20 дол., сеньйори — 10, студенти — 5 дол. Квитки можна придбати, висилаючи чек на UIA — MATI, 2 East 79th Street, New York, N.Y. 10021, або телефонуючи Андрієві Пацковві на число (212) 772-2884 або (212) 288-8660.

КОНЦЕРТ В ПАМ'ЯТЬ Л. САВОЙКИ

Ню Йорк. — Управа Українського Інституту Америки повідомляє, що тут у суботу, 8-го лютого, о год. 8-ій вечора в серії „Музика в Інституті" відбудеться концерт, присвячений пам'яті Лідії Савойки. Про дату концерту Григорія Грицюка, попередньо запланованого на цей день, буде повідомлено окремо.

ВЕРХОВНА РАДА ВІДБУЛА НАДЗВИЧАЙНЕ ЗАСІДАННЯ

Київ. (УНІАР). — В суботу, 4-го січня, народним депутатам України довелося перервати вакації й зібратися на позачергове пленарне засідання. Головне питання порядку денного — про соціяльний захист населення і споживчого ринку України. На ранковому засіданні з доповіддю виступив прем'єр-міністер України Вітольд Фокін. Він відзначив, що Уряд республіки розглядає лібералізацію цін, як одну з важливих ланок економічної реформи. Без цього, на думку прем'єра, неможливо ні стимулювати виробників, ні наростити випуск товарів і послуг, ні зменшити бюджетний дефіцит, ні стабілізувати фінанси. В той же час, повідомив В. Фокін, в Україні вже гостро постала проблема з готівкою, а тому Уряд ухвалив рішення про введення у дію купонів багаторазового використання, які мають обмежити ролю російського рубля і захистити український ринок. Прем'єр повідомив також, що потреби України у грошовій рубльовій масі Росія задовольнила досі лише на 19%.

В обговоренні доповіді взяли участь понад 30 народних депутатів. На думку переважної більшости з них, запропонована програма свідчить про неспроможність нинішнього складу Кабінету Міністрів ефективно захистити Україну від фінансового і економічного тиску з боку Росії і засвідчила про відсутність власної української програми ринкових реформ. В основному майже всі критичні зауваження були викладені у заяві Народної Ради, з якою виступив її новий лідер Лесь Танюк. Серед головних вимог цього документу, — негайна резиґнація прем'єр-міністра і цілого кабінету, запровадження в повному обсязі багаторазових купонів як тимчасової української грошової одиниці замість рублів, негайне проведення роздержавлення і приватизації, в першу чергу землі, і настійлива пропозиція очолити уряд народного довір'я і проведення реформ Президентові України Леонідові Кравчукові.

В кінці засідання слово знову взяв В. Фокін, в якому він відкинув усі звинувачення на його адресу, пояснивши їх появу лише боротьбою за владу. В свою чергу Л. Кравчук закликав народних депутатів не панікувати, не приймати різких рішень про резиґнацію КМ, а спокійно прийняти до відома представлені документи і дати можливість Урядові розробити додаткові заходи щодо захисту населення і ринку України.

Таке становище — просто взяти до відома — не знайшло підтримки більшости народних депутатів і заздалегідь приготовлена постанова ВР в цій справі не отримала при голосуванні

(Закінчення на стор. 3)

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС, вплинуло від членів УНС до четверга, 9-го січня, 10,607 чеків-дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

274,961.51

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Зрошена кров'ю драма у Грузії

Напереломі минулого року і цього року близько 10-мільйоновий народ Грузії переживав і ще далі переживає кров'ю зрошену драму, яка незрозуміла зовнішньому світові. Літом 1991 року відбулися там перші демократичні вибори, в яких більшістю понад 90 відсотками голосів був обраний на президента Грузії Звіяд Гамзахурдія, 52-літній колишній політичний в'язень, який три роки сидів у в'язниці за проповідування державної незалежности Грузії, покаявся перед комуністами, але зберіг свою популярність у народі. А проте швидко після виборчої перемоги цього лідера — постала сильна опозиція, яка закинула йому диктаторські манери.

Вибухла громадянська війна, бо однаково опозиція, як названий президент мали за собою частини армії. У двотижневій громадянській війні, яка відбувалася головно у столиці Грузії, Тбілісі, згинуло коло 600 осіб і сотні інших були поранені. Опозиційні війська облягали будинок парляменту, в якому скривався президент. Він відмовився зрікатися влади і вимагав переведення всенародного голосування, яке вирішило би його долю. До такого голосування не дійшло, бо в минулу неділю опозиційному війську вдалося здобути будинок парляменту, який загорівся від гарматних стрілен. Самого вищеназваного президента там уже не було: йому вдалося якимось чудом втекти і в Москві знали вже, що він переїхав своїм автом у супроводі яких 80-ти вірних йому вояків, почерез сусідній Азербайджан до кордону Вірменії, яку він просив — дати йому тимчасовий політичний азиль.

Читаємо про це у „Ню Йорк Таймс" з минулих понеділка 6-го і вівтірка 7-го січня 1992 року, але не знаходимо там з'ясування, навіщо взагалі було проливати стільки крови, про що йшлося і який дальший політичний шлях цього волелюбного кавказького народу. Єдине пояснення можна знайти у згадці, що грузини відомі з свого вибухового темпераменту та, що цей злощасний колишній дисидент, який став був президентом, раз-у-раз зміняв погляди й поведінку. Але не можна погодитися з кореспондентом „Ню Йорк Таймсу", який з однієї трагедії Грузії прийшов до висновку, що розвал Совєтського Союзу створив „брак стабільности" на Сході Европи. Це тільки фанатичні звеличники московського „центру" вбачали у збереженні його „стабільність" і ґарантію безпеки. 70-ти річчя є панування большевизму відбилося на психіці поневолених народів, спричинило руїну економіки, створило атмосферу, в якій визвольний рух кожного тамошнього поневоленого народу мусів переборювати величезні — в першу міру психологічні труднощі. Зокрема у Грузії — при всьому тамошньому патріотизмі дотепер ще не зовсім зник пієтизм до Сталіна, який імпонував грузинам, що він грузин — став диктаром — сатрапом імперії. Читали ми недавно, що у Тбілісі велися палкі суперечки, чи треба знищити статую Сталіна і невідомо, як розв'язано цю проблему.

Коли утотожнювати стабільність Сходу Европи з існуванням Совєтського Союзу під однопартійною диктатурою чи під правлінням Міхаїла Ґорбачова, який відхилив двері до свободи, але не вмів дати собі ради ані з економічною кризою, ані з могутніми національними рухами, можна б послідовно договоритися, що тільки у військово-поліційній диктатурі та у цвинтарній атмосфері страху перед терором влади заґарантована стабільність. Ясно, що це абсурд. Найтривкішою державною системою є демократія, яка проте теж, не може толерувати анархію. Тому правильно нова тимчасова влада у Грузії заборонила всякі маніфестації і демонстрації.

На телевізійному екрані показувано вже у минулий вівторок увечері, крикливу демонстрацію прихильників невдачного президента. Колишній міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе, грузин, заявив у Москві готовість переїхати до Тбілісі і допомогти новому правлінню — невідомо, чи його захочуть, бо він тісно пов'язаний з ерою Ґорбачова, а Горбачова ненавиділи у Грузії. Невідомо теж, чи Грузія захоче жити в ізоляції: вона єдина з 12-ти колишніх членських країн СССР, яка не приступила до бльоку Співдружности. Вірогідно, зголосить свою участь, якщо заспокоїться атмосфера, затруєна громадянською війною.

Осип Труш

ЗБРОЙНА СИЛА — ЗАПОРУКА ДИПЛОМАТИЧНОГО УСПІХУ

Стара римська приповідка, що її постійно мають на увазі всі військові штаби стверджує, що „коли хочеш миру готуйся до війни". Цей принцип є домінуючим фактором у всіх спілкуваннях на міжнародному форумі. Хоч не раз про це голосно не говориться, то все ж таки збройна сила даної країни впливає на висід угод і пактів, які підписують партнери дипломатичним порядком. Воєнний потенціял і збройні сили даної держави відіграють у всіх дипломатичних стосунках велику ролю, бо в світі рахуються лише зі сильними. І щоб ми не думали про вислові високопарних кличів відносно гуманности, демократії і пошанування прав людини, то кінцевим результатом є рішальний військовий потенціял того противника, який має всі атрибути сили до своєї розпорядимости.

Коли говоримо про збройні сили, то мимоволі маємо на думці події на українських землях, що їх принесли нам довгоочікувана самостійність і суверенність. У цій площині ми з великою увагою слідкуємо за процесом державного будівництва в Україні, яке охоплює усі його аспекти. Очевидно, що і про наші збройні сили ведеться жвава дискусія. І до цієї ділянки ми бажаємо висловити свої спостереження і вказати на ряд негативів, які, на нашу думку, є істотними і важливими. Не маємо на меті осуджувати нашу державну владу, яка має перед собою дуже великі труднощі економічної натури, та, однак, у сфері перебрання військового апарату і воєнного озброєння колишніх совєтських військ, які стаціонували в Україні, вже на самому початку не було скристалізованого пляну і швидкої настанови, щоб воєнний матеріял в цілості перебрати для українських збройних сил. Брак цієї рішучої настанови використали для своїх цілей колишні совєтські генерали, які пляново і рішучо запобігли цьому, що велику частину воєнного потенціялу завезли до російської республіки, очевидно з великою втратою для нашої армії. Прикладом цього нескристалізованого і нерішучого становища, нехай послужить нам справа ядерної зброї.

І саме тут, базуючи свої спостереження на основі доступних нам американських військових джерел, хочемо зупинитися над перепливом авіоматки „Кузнецов" з Чорного моря до Мурманська. Реакція на аферу російського імперіяльного шовінізму, де нам забирають наше добро — дещо незрозуміле. Читаємо в пресі в Україні і діяспорі, що це не смертельний удар чорноморській фльоті. На нашу думку, це дуже поважний удар і послаблення ефективности нашої майбутньої Чорноморської фльоти. Треба мати на увазі, що в модерній морській стратегії авіоматка є цим центром, довкола якої формулюється склад різних воєнних кораблів, які, кожний зокрема із своєю питоменною характеристикою і завданням творять цілість ударної сили. Крім інших важливих завдань — найважливішим авіоматковим завданням — це спроможність підвести пливучий аеродром там, де цього вимагають стратегічно-тактичні вимоги бойових операцій, а друге важливе завдання — це оборона своїх кораблів перед нападами ворожої авіяції. Напевно у читача вирине питання, а кому потрібна війна і пощо нам до неї приготовлятися? Так, це частинна правда, але наша дійсність така, що маємо до діла із таким партнером, що немає жодних скрупулів продовжувати свої імперські наміри. Але продовжуймо почате питання Чорноморської фльоти.

Згідно з вищецитованими матеріялами, бажаємо подати до відома, що плянує для нас російський командир Чорноморської фльоти віцеадмірал І. Касатонов. Він вважає, що Чорноморська фльота повинна бути віддана Росії, ба щобільше, — треба стримати і анулювати розпочату побудову двох авіоматок в порті Миколаєва, та щоб воєнна база Севастополю була російською, бо вона полита російською кров'ю.

Далі буде цікаво довідатися, і це знову за вищеподаними джерелами, про долю полку найновіших далекосяжних стратегічних бомбовиків типу Ту-160, який стаціонував в Прилуках. Це є одна з найкраще вишколених летунських формацій, яка мала за завдання везти атомові бомби.

Ці самі заходи, і знову (за цими ж джерелами) — стосуються інших родів зброї і воєнного матеріялу, які пляново і старанно відтранспортовується в Росію. Дивізії, які перевезено з країн Східньої Европи очищується із найбільш модерної зброї, яку вивозять за Урал. І ще один приклад за американськими джерелами: коли була підписана угода між СССР і ЗСА, щоб на паритетній базі знищити заплановану частину ракет і конвенційної зброї, то американські сателіти виявили, що її не знищено, а перевезено за Урал.

Маючи постійно на увазі, з яким партнером маємо до діла, нам не потрібно спішитися зі знищенням атомової зброї. Ми свідомі цього, що переважна частина нашого народу хоче позбутися ядерної зброї, та, однак, завжди маймо перед собою непевне становище щодо нас, нашого партнера і будьмо приготовані захистити наші національні інтереси.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про вигоди і традиції Різдва

Перебрали ми за цих сорок років життя у ЗСА багато вже добрих та поганих звичок цієї країни. Деякі все ще нас дивують, але деякі є дуже вигідні та ми приймаємо їх як самозрозумілі, хоча неамериканцям вони здаються дуже дивні.

Ось, наприклад, загальноприйнятий звичай цієї країни, що стала нам другою батьківщиною — міняти після Різдвяних Свят дарунки, що їх кожний тут дістає досхочу. Ще навіть місяць після свят,ви, звичайно, можете віддати або заміняти дарунок, який вам не відповідає, на інший, або дістати за нього гроші і це навіть без рахунку чи посвідки. І тут навіть ніхто не ображується — ані цей, що дає дарунок, ані цей, що дістає його зі словами: „Якщо це тобі не подобається або величина одягу не така — піди та заміняй собі". Здається саме тому перший день після Різдва всі крамниці переповнені людьми, а біля місця, де можна віддати чи заміняти небажаний дарунок стоять безконечні черги.

Отже — як не сподобається одне — можна мати інше, та ще й без ніяких труднощів.

Здається, що ми, українські поселенці в ЗСА, які прибули тут після Другої світової війни, не лише прийняли широко цей вигідний звичай, але й перенесли його також у духову площину святкувань Різдва. Спершу, що їхнє святкування або за новим або за старим стилем викликувало свари, ворожнечу, а то і поділ родин, бо багато з нас не могло погодитися, щоб прийняти новий календар, і святкувати Свят-Вечір 24-го грудня, а Різдво 25-го, навіть коли їхня українська католицька парохія так відзначувала релігійні свята.

Але з роками всі календарні спори якось затихли і всі привикли до того, що частина із нас святкує в грудні Різдво, а частина — у січні. Ба, щобільше, це не в одній родині стало віддавна, коли частина відзначає релігійні свята за одним стилем, а частина за іншим.

А ми винайшли ще більшу вигоду у тому подвійному святкуванні, яке дає змогу, відповідно до настрою чи обставин, і міняти ці радісні відзначування народин Христа.

От наприклад, — не вдалося вам відсвяткувати їх цілою родиною 24-го грудня, бо хтось захворів, хтось не приїхав — і це зіпсувало справжній настрій Свят-Вечора та Різдва, тоді можна це святкування перенести на свята за старим стилем і колядувати 6-го січня. Не вдалося вам з цих чи інших причин вітати Новий Рік 1-го січня, все ще можна зробити — це на Маланку. А коли ви „заморозили" в холодільні усі страви із Свят-Вечері тому, що гості не прийшли можна їх все, ще затримати аж до „давнього" Йордану 19-го січня і зробити у навечер'я „традиційний" Щедрий вечір.

І уявіть собі — ніхто тому не подивується, бо усі вже довго призвичаїлися до того, що все можна заміняти, пересунути, віддати.

Здивуються хіба наші гості з України, які все ще не можуть зрозуміти, що ніхто тут не відзначає другого або третього дня Різдвяних Свят і які все ще усі без вийнятку незалежно від віросповідання залишилися при старих традиціях, які тепер так врочисто і святково можна виявляти.

О-КА

Юрій Р. Рибак

ЄРБА МАТЕ — ЕЛІКСИР ЄЗУЇТІВ

У Південній Америці, точніше на територіях Аргентини, Бразилії та Параґваю, а зовсім точно в околицях, де перепливають ріки Парана та Параґвай існує особливе у світі аграрне довкілля. Тут, бо ґрунт багатий у залізо та квасоту, а субтропічний клімат запевнює достаточну кількість дощів у році. І не диво, що тут найкраще росте культурна рослина єрба мате („Ilex Raraguayensis"). Це кущ або низькоросле, вічнозелене дерево з родини „голли" зі зубчастими листками, що водночас є основним сировцем для продукції популярного напитку. Цікаво, що раз засаджений кущ не гине, а навпаки спосібний навіть сто років продукувати з прикметами відпорности на дощі та недуги.

Єрба мате — напиток створив традицію, закріплену звичкою вірних йому споживачів. Перші, що його пили, були параґвайські індіяни ґуарані. Відтак у XVII столітті прибули туди єзуїти, зібрали в своїх місіях 200,000 людей створивши „Чернечу республіку". До цього напитку вони поставились суто комерційно. Але усе змінилось, коли у 1767 році еспанський король Карльос III вигнав їх з тодішньої еспанської Америки. Та єзуїтські зусилля не завмерли, а віджили пізніше, коли знову розвинулась продукція, якою поцікавились нові антрепренери. І нелегка була тут справа, бо сама культура єрби мате — складна. Бо тут потрібна спритність робітника і важкої праці. Все ж таки, це сьогодні не відстрашує 400,000 людей мати свій верстат праці в індустрії, яку оцінюють на 350 мільйонів долярів, що заспокоює не лише домашнє споживання, але це стимулює нові ринки збуту.

Властива єрба мате (з еспанського — „трава") має три складові частини, а саме: стовбур („Palo"), лист (Hoja") та порошок („Polvo"), який твориться вже у процесі сушення та мелення. Нині на ринку можна зустріти коло 200 фабричних марок продукту і подібно як це є у випадку кави чи тютюну — смак та вдоволення — інші поміж різними народами. І так: чілійці люблять тільки листок, який дорожчий, них популярний сорт у Сирії, що має в собі стовбур та порошок. Параґвайці мішають листки або порошок з льодяною, а уругвайці з гарячою водою. Знову ж деякі аргентинці п'ють єрба мате — гірку, одначе роджениці Буенос Айресу додають помаранчеву шкірку або цукор.

Мушу признатись, що під час відвідин Аргентини звернула мою увагу різнородність кубків, з яких люди сьорбали напиток крізь трубочку („Bombilla") зі срібла або алюмінію. Пригадую теж, що стало мені дещо ніяково, коли (на зразок люльки миру-ритуалу індіян), під час гостини знайомі почали передавати цей сам кубок з рук до рук і по черзі „тягнути" напиток цією самою трубочкою. Здається, що я виявив мимовільне збентеження, бо один із присутніх шепнув мені дискретно: „У нас вважається злою манерою подати першу рунду єрба мате гостеві... У нас принявся звичай, що господар п'є перший..." „Ну що ж", — подумав я, „який край, такий і обичай"... Пізніше я довідався, що цей напиток, нешкідливий для людського організму, має великі лічничі властивості, бо запобігає інфекціям, нестравності шлунка, поборює гарячку, полегшує фізичне, нервове і умове напруження, а сеньйорам помагає пригадати... медові місяці(!?).

Але єрба мате виявляє ще більше властивостей корисних для людини. Ось наприклад, уродженці південної Бразилії та пастухи, які пасуть худобу на степах, що їх звуть гаучос, протягом багатьох днів можуть обходитись без твердої їжі або жити тільки на пшениці та воді, коли постійно питимуть єрбу мате. Очевидно цим фактом зацікавились і науковці та знайшли відповідь, що саме ця рослина має вітаміни Це та Бе, вуглеводні, фосфор, залізо та кальцій, одним словом, основні складники потрібні людському організмові... Може саме тому, люди питають за напитком, бо він смакує, лікує, а заразом дає поживу. А коли збільшається попит, тоді і з'являється конечність заспокоїти людське бажання. На ринку показується більше продукту, що творить економічне надбання, а впарі з тим просперує теж бизнес. І ось: донедавна Параґвай продукував більше єрби мате ніж Аргентина. Там же півмільйона акрів культури дають коло 230 мільйонів кілограмів продукту річно. З цього одна десята іде до арабських країн, як Сирія, Ливан та Саудійська Арабія. Між іншим сама Сирія минулого року закупила в Аргентині єрби мате на 10 мільйонів долярів. Чому? Вважають, що причину зацікавлення створили араби, які колись жили у південній Америці, де привикли до пиття. А знову ж італійці, які досі вважали пиття спільною трубкою з одного кубка переступленням основних законів гігієни, поволі привикають до нового звичаю.

Не годиться тут пропустити згадку про нашу діяспору, бож її члени живуть

(Закінчення на стор. 3)

Ганна Черінь

Бог мене віршем благословив

Ранок рожевий. Сонце встає.
Сонце у серці моєму своє.

З сонцем всесвітнім у Божім саду
Сонце моє не завжди у ладу.

Часом, як сонце танцює аркан,
Сонце мені заступає туман...

Хто це, для кого так ніжно заграв?
Плине мелодія струнами трав.

Боже! В мені є частинка Твоя,
Та, що надхненням нестримно буя.

Радість: я — жайворон посеред нив.
Бог мене віршем благословив.

Сонце і ниви. Що треба ще більш?
Я написала цей соняшний вірш.

15-го серпня 1991.

З ПОРОГА СМЕРТИ

Київ (ПБ УНС, Раїса Руденко). — Для читачів „Свободи" ніколи не було таємницею, що українська література, як жодна інша в історії людської цивілізації, за часів сталінізму та післясталінської компартійної диктатури зазнала нечуваного сатанинського винищення. Про національну трагедію українського народу та українського письменства у вільному світі написано безліч статтей, споминів, наукових розвідок. Проте в самій Україні про справжній розмах большевицького терору широкі кола населення тільки здогадувалися з глухих натяків у публікаціях окремих істориків та літераторів або почувши із закордонних радіопересилань.

І ось на початку цього року стало відомо, що зусиллям Комісії Спілки письменників України „Меморіял" підготовлена до друку книга про письменників України — жертв сталінських репресій, яку впродовж багатьох місяців „Літературна Україна" друкує на своїх шпальтах. Ця унікальна книга скорботи дістала назву „З порога смерти". Склав цей моторошний звіт злочинів сталінізму проти українського красного письменства нечисленний авторський колектив, який зорганізував відомий в Україні романіст Олекса Мусієнко. Він і є головним редактором „З порога смерти" та його упорядником.

Розшукала його в Києві і поставила кілька запитань.

— Пане Олексо, охарактеризуйте в кількох словах, що являтиме собою ваше видання.

— Якщо коротко, то це — перша спроба поіменно назвати речників народу України, які стали невинними жертвами тотального сталінського людомору. В цьому своєрідному інтернаціональному синодику ініціятивна група наших письменників, літературознавців, журналістів на основі ретельного вивчення судово-слідчих справ із архівів колишнього КҐБ повідала світові сувору правду про трагічну долю 153-ох художників слова, яким судилося пройти крізь смертні тортури енкаведистських катівень.

Обсяг книги — 500 сторінок, вона оригінально оформлена й щедро ілюстрована. Окрім портретів репресованих письменників, в ній вміщено близько трьох десятків фоторепродукцій до останнього часу надсекретних документів з енкаведистського арсеналу винищення небажаних окремих людей, соціяльних прошарків і навіть цілих народів. Наприклад: постанова про початок слідства, прокурорська санкція на арешт, протокол трусу, анкета арештованого, протоколи допитів, звинувачувальний висновок, вирок „тройки" чи „особого совещания", передсмертні письмові протести й офіційні заяви заарештованих, посвідка про вчинення розстрілу, реґабілітаційні документи і т. п.

— І хто був ініціятором створення такого скорбного мартирологу?

— Конкретно когось навряд чи можна назвати. Потреба оприлюднення повного списку репресованих письменників України буквально витала в повітрі вже в 1956 році, коли тодішній большевицький ген. сек. Микита Хрущов вжахнув світ своєю доповіддю на XX партійному з'їзді про нечувані злодіяння проти людства сталінської бандократії і невдовзі з ҐУЛаґівських концтаборів стали повертатися недомордовані вчорашні зеки. І серед них — окраса нашої літератури Борис Антоненко-Давидович, Олександер Ковінька, Зінаїда Тулуб, Євген Шабліовський... Проте в хрущовську „відлигу" в Спілці письменників України, якою ще заправляли корнійчуки та шамоти, не знайшлося ентузіястів, які б взяли на себе труд створення мартирологу жертв сталінського терору. Та це й зрозуміло: авторам такого викривального документу не „світили" в майбутньому ні ордени, ні державні премії, ні чиновні корита, а ось колючі дроти тюремних зон застережливо дзижчали в підсвідомості.

У мертвечинно-задушливе вісімнадцятиліття брежнєвського самодержавства, коли суспільство вразили метастази неосталінізму, про моральний борг перед репресованими письменниками нічого було й думати. Бо сама згадка про большевицький людомор коштувала необачливим типу Василя Стуса тривалих строків ув'язнення в загратованих „психушках" чи мордовських концтаборах знищення.

Навіть у роки горбачовської перебудови партократи сталінського гарту, що дорвалися до державного керма від районної глибинки до кремлівської верхівки, не просто судомило, а кидало в звіринний сказ при нагадуванні про фальсифіковані енкаведистами звинувачення проти українського письменства. Прогресивній літературній громадськості республіки неодноразово доводилося порушувати клопотання перед партійно-урядовими інстанціями про достойне увічнення пам'яті незаслужено вигублених сталінщиною і потім реґабілітованих (часто посмертно!) українських майстрів слова. Тільки всі оті волання безслідно щезли в бюрократичних нетрях, як дрібок солі в болоті. Лише в квітні 1990 року Комісія СПУ

(Закінчення на стор. 3)

ТРИ ПРИБАЛТІЙСЬКІ республіки категорично вимагають виведення військ колишнього Совєтського Союзу зі своїх столиць — Таллїну, Вільнюсу і Риги. В листопаді минулого року совєтські керівники погодилися вивести війська з Прибалтики до 1-го грудня, однак досі справа не зрушилася з місця. У зв'язку з цим Естонія заявила, що припиняє постачати 35,000 військовослужбовців колишньої армії СССР харчами і водою.

З порога смерти

(Закінчення зі стор. 2)

„Меморіял" нарешті отримала дозвіл на ознайомлення із судово-слідчими справами невинно репресованих письменників України. Саме на базі отих сотень і сотень архівних томів і був створений скорбний довідник „З порога смерті".

— До речі, чому ви дали йому таку гнітючу назву?

— Так, назва не з оптимістичних, але цілком виправдана. Як уже сказано, в деяких судово-слідчих справах були виявлені власноручні листи з-за ґрат арештованих письменників. Зокрема, в грубезному томі зібраних енкаведистами всяких інсинуацій про Зінаїду Тулуб, ми наткнулися на її заяву на ім'я всесоюзного старости, в якій були такі слова: „З порога смерті благаю вас: дайте хоч ковток свободи!..." Саме оцей її зойк невимовного болю, мольби і відчаю, що прорвався на волю крізь тюремні мури, і став назвою цього мартирологу.

— Пане Олексо, якщо не секрет, скажіть: що особисто вас спонукало взятися за створення книги пам'яті про репресованих сталінщиною письменників України?

— Які тут можуть бути секрети!. Мені самою долею суджено звершити цю святу роботу. Адже, вважай, усе життя я належав до найупослідженішої і найбезправнішої в совєтському суспільстві касти, яку „Будівники комунізму" презирливо іменували „Послідом ворогів народу", або скорочено „певенами". Мені не виповнилося і трьох років від роду, як я став непросто сиротою, а приреченим на довічні страждання ізгоєм на рідній землі. Бо людожерний сталінський молох поглинув практично всю мою козацьку родину — діда, батька, матір, старшу сестру Оксану, чотирьох дядьків. Досі я нічого не знаю про останні кроки їхнього хресного путі на сталінську голготу, не відаю, де саме вони знайшли своє останнє земне пристановище, навіть не маю їхніх фото. Змалку, ніби якесь закляття, для мене стала ненатленна жадоба, життєва потреба розшукати їхні сліди на нашій, на своїй землі. Але...але... але... Тому праця по увічненню пам'яті замордованих сталінщиною моїх старших побратимів по перу подарувала мені не лише моральне задоволення, але й усвідомлення чесно виконуваного синівського обов'язку перед зтортурованою родиною.

— Ваші співавтори по мартирологу теж якимось чином постраждали від сталінського терору?

— Ні, авторський колектив „З порога смерті" не є „командою зобижених". Щоправда, прозаїк Григорій Полянкер за негласним розпорядженням сталінських полигачів восени 1951 року був запроторений у Воркутинський концтабір МДБ і кільканадцять років до регабілітації після смерті „вождя всіх часів і народів" добував у надрах вічної мерзлоти „сонячний промінь", а Олег Микитенко є сином потай знищеного без суду й слідства в 1938 році відомого на Україні письменника Івана Микитенка. Всі інші автори мартирологу — мужні й чесні патріоти отчої землі. Не за високі гонорари, не за урядові нагороди чи примарні академічні звання самовіддано працювали вони впродовж багатьох місяців в архівах колишнього КҐБ, аби повідати світові сувору правду про трагічну долю 153-ох речників України, що пройшли енкаведистське пекли-ще...

— Ви вважаєте, що 153-ма іменами письменників вичерпується список жертв сталінського терору на Україні? Але ж у вашій пресі називалися інші, значно більші цифри...

— Цифри можна називати які завгодно, але вони тільки тоді стають предметними, коли жертви сталінізму називаються поіменно. Звичайно, це справа дуже складна. Багато сучасників кривавого мороку тридцятих років уже пішли з життя, а ні в Інституті літератури Академії наук, ні в Спілці письменників України ніхто й ніколи не складав списків репресованих літераторів. Отож нам доводилося буквально по крихтах складати цей скорботний іменник. І цифра 153 дуже наближена. Про це свідчить те, що вже після перших публікацій на шпальтах „Літературної України", на нашу адресу стало надходити безліч листів від читачів, які підказали понад два десятки свого часу репресованих і нині забутих письменників України. Так що ми продовжуємо роботу над другим, значно повнішим варіантом мартирологу українського письменства.

— Як мовиться, щасти тобі, сину, на твоїм путі!. А коли орієнтовно має побачити світ „З порога смерті"?

Гадаю, десь напередодні 21-го грудня 1991 року. Це буде наш достойний „подарунок" на ювілей катюзі всіх народів Йосипу Сталінові.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ...

(Закінчення зі стор. 1)

Т. Шевченка. Він був присутній на нарадах Округи УНС в Монтреалі і вручив плякату мгрові Адольфові Гладиловичеві як Союзовецві Року. Також брав участь у бенкеті для вшанування Митрополита Максима Германюка з нагоди 40-річчя його єпископської хіротонії і 35-річчя архиєпископського служіння. Мгр Геврик зорганізував в грудні п'ять нових членів на 15,000 дол. забезпечення, а за цілий рік приєднав вісім нових членів.

Звіт У. Дячук

Організаційний відділ. Осінню відбуто річне засідання голов Окружних Комітетів УНСоюзу, про що вже була згадка у „Свободі".

Відбуто організаційні збори майже в усіх Округах, за винятком місцевостей: Клівленд, Піттсбурґ, Шамокін, Бостон і Ніяґара.

За 11 місяців 1991 року приєднано 1,216 нових членів, забезпечених на суму 8,808,500 дол. Річну організаційну квоту виконано на 61%. Перед у організаційній праці ведуть: М. Кігічак, Відділ 496-ий, який приєднав 114 нових членів; Йосип Чабан, Відділ 242-ий з 39 новими членами, і Я. Билень, Відділ 17-ий, з 26 новими членами. Опісля слідують 24 організатори, які вже збільшили ряди своїх відділів на 10 і більше членів. Треба сподіватися, що до кінця 1991 року, багато з них придбають ще додаткові аплікації.

Передруковано вже брошуру „What's in for you", та перевидаємо дві інші про УНСоюз і його роди забезпечення.

Братський відділ. Переводить конкурс за найкращу афішу і есей на тему „В який спосіб я можу допомогти Україні". Досі зголосили свою участь дві школи і вісім дітей.

П'ять відділів УНСоюзу влаштовували для дітей свято св. Миколая.

Цього року ми знову вислали різдвяно-святочні побажання до українців, які служать в американській армії.

Акція листової переписки дітей з України з дітьми в Америці дала понад 3,000 адрес дітей з України, які розіслано до відділів УНС та різних молодечих організацій.

Ми дальше заохочуємо відділи відзначувати свої круглі річниці заснування.

Координатор братської діяльности брав участь у багатьох осінніх фестивалях, де розповсюджував матеріяли про УНСоюз та його видання.

Союзові видання. В часі трьох минулих місяців член редакції „Свободи" Раїса Руденко перебувала у Києві і звідти пересилала свої звідомлення про всі важливі події, які там відбувалися.

В січні 1992 року повертається до ЗСА редактор „Українського Тижневика" Христина Лапичак, а на її місце їде ред. Марта Коломиєць. Ред. Рома Гадзевич була продовж останніх трьох місяців на матірній відпустці, бо збагатилася її родина ще одним хлопчиком.

У звітовому часі відновлено приміщення друкарні „Свободи", побільшено приміщення „Українського Тижневика" та закуплено додаткову частину до друкарської машини, що уможливлює друкувати наші газети у більшому об'ємі. Різдвяне число „Свободи" з 24-го грудня мало перший раз 10 сторінок. Довголітній друкар і керівник друкарні Степан Чума відходить з кінцем 1991 року на пенсію. Його місце займатиме Роман Павлишин.

Союзівка. Почато перерібку і модернізацію будинку „Київ" коштом приблизно 285,000 дол. Всі праці мають бути закінчені перед початком чергового літнього сезону.

Звільнено тимчасово більшість робітників, крім кількох, які працюють над перерібкою будинку „Київ", та тих, які є конечні для провадження підприємства у зимовому часі.

Замовлено перерібку плавацького басейну та плятформи навколо нього.

Закінчено виготовлення трох мап розташовання будинків, електричних проводів, водних проводів та каналізації.

Бюро УНСоюзу у Вашінґтоні. Директор бюра, Евген Іванців був заангажований приготовленням і переведенням української маніфестації перед Білим Домом з ціллю, щоб Уряд ЗСА визнав незалежність України після референдуму 1-го грудня 1991 року. Бюро заохочувало листовно і статтями у „Свободі" і „Українському Тижневику" писати і телефонувати до президента Буша і конгресменів та сенаторів у цій справі та у справі сенатської і конґресової резолюцій, які закликали президента Буша визнати незалежність України. Свою згоду дали 28 сенаторів і 82 конгресмени. Бюро звернулося до багатьох журналістів, щоб писали статті з підтримкою української справи. Про підтримку для українських акцій бюро просило українських єпископів і священиків, як і провідників організацій інших етнічних груп.

Наше бюро постійно відвідують гості з України, які прибувають до Ваінгтону у різних справах і просять наших вказівок і порад.

Поширення діяльности в Канаді. Розглядається можливість оголошування УНСоюзу в українській телевізійній програмі у Торонто, у зв'язку з пляном поширення забезпеченевої акції у цьому місті.

Відділ продажу забезпечення професійними продавцями. У Ню Джерзі працюють чотири повночасні продавці. Вони звертаються на адреси теперішніх членів, читачів наших газет та до їхніх родин. Голова того відділу, Баб Кук, виступає перед різними українськими організаціями та пропагує наші забезпеченеві продукти.

Вже виготовлено нову грамоту, т.зв. універсальну, яку тепер мають під розглядом стейтові асекураційні департаменти. В стані викінчення є дві пенсійні грамоти та три термінові.

Цим закінчено звітування. Після кожного звіту відбулась коротка дискусія. відтак їх прийнято.

На пропозицію головного касира О. Благітки Екзекутива затвердила дивіденду на суму 1.2 міл. дол. на 1992 рік.

На пропозицію У. Дячук Екзекутива затвердила організаційний плян на 1992 рік — приєднання 2,000 членів на загальну суму забезпечення 10 міл. дол., з того 1,700 на Америку (8 міл. дол. забезпечення) і 300 на Канаду (2 міл. забезпечення).

Відтак Екзекутива розглянула ряд прохань, які наспіли від часу останніх нарад у вересні, і виділила певні суми на їх здійснення з Фонду Відродження України — УНС.

* Вейнський стейтовий університет — 2,500 дол. для встановлення центру навчання для творення малих підприємств при Львівському Університеті.
* На приїзд зі Львова до ЗСА директора музею Андрія Новаківського, щоб познайомитись із спеціялістами в американських музеях і з модерними способами ведення музеїв (1,200 дол.);
* Для Львівського відділу Товариства „Меморіял" — 500 дол.;
* Для встановлення стипендії для студій української мови і літератури при Університеті ім. Шафарика в Чехо-Словаччині — 500 дол.;
* Покрити кошти друку програмок для танцювального ансамблю „Сизокрилі", який вибирається літом в турне по Україні.

В заключній точці нарад рішено відновити старання для встановлення Фундації УНС для допомоги Україні.

Вичерпавши порядок нарад, У. Дячук закрила їх та подякувала всім за участь в них.

Верховна...

(Закінчення зі стор. 1)

необхідної більшости голосів. Після чергової рунди дебат був прийнятий компромісний, значно поширений текст постанови.

„1. Доручити КМ разом з постійними комісіями з питань економічної реформи, планування, фінансів, бюджету і цін та соціяльного захисту вдосконалити механізм соціяльного захисту населення і внутрішнього ринку України з врахуванням пропозицій і зауважень, висловлених депутатами.

2. Дозволити КМ встановити мінімальний рівень заробітної платні з 1-го грудня 1991 року в розмірі 400 рублів.

3. Відповідальність за своєчасне здійснення представлених заходів і ефективність соціяльного захисту населення покласти на КМ та Національний Банк України".

В кінці вечірнього засідання народні депутати прийняли постанову про забезпечення і охорону Президента та внесли зміни до тимчасового положення про забезпечення діяльности народних депутатів України.

Єрба мате...

(Закінчення зі стор. 2)

у Південній Америці. І хоча культура єрби мате — нелегка, то все ж таки наші земляки чи їхні нащадки звикли до мозольної та відповідальної праці і тому не диво, що їхні зусилля увінчуються успіхом, як виробщувачі та її продуценти.

Може це дивне, однак правдиве, що чомусь єрба мате не здобула популярности в Еспанії — матерних єзуїтських місіонерів, колишніх піонерів у Параґваї. Заце Франція та Бельгія споживають єрбу мате, як джерело збільшення людської енергії, у формі чаю під назвою „еліксир єзуїтів", бож еліксир, це цілющий сік, що його намагалися добути середньовічні альхеміки.

У Чикаґо помер польський приятель українців

Чикаґо (В.М.). — 18-го грудня 1991 року тут помер на 71-му році життя видатний польський суспільний і політичний діяч Казімєж Лукомський. К. Лукомський був активним у Польському американському конґресі на пості довголітнього заступника президента та голови Політичної комісії. Він також очолював польську самодопомогову організацію нової еміграції. К. Лукомський увесь час був виразним противником польського Комуністичного режиму, сприяв „Солідарності" та організував допомогу для польської демократичної опозиції. Як прагматичний політик і реаліст, Лукомський заступав думку співпраці з сусідами та намагався покращити польсько-жидівські відносини.

Після того, як українська сторона відійшла з польсько-чехо-словацько-українського аліянсу у зв'язку з тим, що польські партнери не заступали виразно сучасних польсько-українських кордонів, К. Лукомський, разом з покійним д-ром В. Борісєвичем, був тим польським лідером, який далі співпрацював з українцями. Брав участь у кількох українських політичних імпрезах та співорганізував деякі спільні заходи. Прихильно ставився до української визвольної боротьби, мав зрозуміння до ситуації української меншини в Польщі та до останньої хвилини життя цікавився розвитком подій в Україні. Бачив майбутнє обидвох незалежних країн у тісних взаєминах і співпраці — України і Польщі.

ПІСЛЯ КІЛЬКАМІСЯЧНИХ внутрішніх непорозумінь сенатор Джессі Гелмс з Північної Кароляйни, який є старшим республіканцем у Комісії закордонних зв'язків, зробив великі зміни у гурті своїх співпрацівників. Він позвільняв майже всіх працівників, заявляючи, що зробив це з уваги на їхні спроби відмежувати його від Уряду президента Дж. Буша та інших республіканців у Сенаті. Республіканські сенатори також підтвердили факт, що співробітники сен. Дж. Гелмса стали надто незалежними і в результаті діяли за своєю зовсім окремою програмою, а це комплікувало працю у згаданій комісії.

Українська ялинка в американському музеї

Цього року, як і вже раз перед тим, Крайовий музей американської історії Смітсонської інституції звернувся з просьбою до 78-го Відділу Союзу Українок Америки, щоб виставити українську ялинку. І так, завдяки членкам 78-го Відділу, від 14-го грудня до 5-го січня 1992 року, стояла прекрасно удекорована українськими народними орнаментами ялинка між п'ятьма ялинками інших національностей.

Управа Українського Лікарського Товариства Америки та Відділу Ньюарк-Ню Джерзі повідомляє членство і українську громаду, що 21-го грудня 1991 р. відійшов у вічність д-р мед.

СВ. П.

МИКОЛА БОЯР

прикладний і довголітній член Відділу.

ПОХОРОН відбувся 24-го грудня 1991 р.

Тлінні останки були перевезені на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бзуку, Ню Джерзі.

Родині покійного складаємо найщиріші вислови співчуття

УПРАВА ВІДДІЛУ

З волі Божої відійшов у вічність наш дорогий **МУЖ, БРАТ, ВУЙКО і СТРИЙКО**

бл. п.

ПЕТРО КОСТЕЧКО

родився в селі Мацьковичі коло Перемишля, в ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ

СЛУЖБА БОЖА

за спокій душі покійного буде відправлена в п'ятницю 31-го січня 1992 р. о год. 8-ій ранку в українській греко-католицькій церкві св. Михаїла в Йонкерсі, Н.Й.

Про молитви за спокій душі покійного просить

дружина — ЛЮБОМИРА КОСТЕЧКО

Ділимося невимовним жалем з родиною, приятелями і знайомими, що в середу 8-го січня 1992 р. відійшов у вічність на 58-му році життя наш найдорожчий МУЖ, ТАТО, БРАТ

бл. п.

ЮРІЙ ДАЦ

ПАНАХИДА — п'ятниця 10-го січня 1992 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Питвин і Питвин, Юніон, Н.Дж.

ПОХОРОН — субота 11-го січня 1992 р. о год. 9:30 рано в церкві св. Покрови, Washington St., Клифтон, Н.Дж., а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

У глибокому смутку:

дружина — МАРГАРІТА КОРИТКО
доньки — ІЯ з мужем МАРКОМ,
НАДІЯ ГЛАДКА з мужем ЕРИКОМ
сестра — ВАЛЕНТИНА ЯКОВЕНКО з родиною
та ближча і дальша родина.

З глибоким смутком повідомляємо Українське Жіноцтво, зорганізоване в складових організаціях СФУЖО, що дня 5-го січня 1992 р. у Мюнхені відійшла у Вічність

сл. п.

ДАРІЯ РЕБЕТ

з роду ЦІСИК,

магістер прав, заслужена діячка Українського Жіночого Руху, співосновниця Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, перша Голова Статутової Комісії СФУЖО, діяльна в зовнішніх зв'язках з жіночими організаціями Німеччини, авторка цінних розвідок на теми завдань українського жіноцтва в діяспорі.

Похорони відбудуться 13-го січня 1992 р. в Мюнхені.

Нехай буде ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ЕКЗЕКУТИВА СФУЖО

ПОДЯКА

Перед моїм відлетом в Україну звертаюсь до Вас з проханням помістити на сторінках Вашого цінного часопису вислови прилюдної подяки українській громаді в ЗСА за гостину і організацію концертів.

В першу чергу складаю подяку композиторові Юрію Олійнику і моїй приятельці Олі Герасименко-Олійник, дружині композитора, за чудову гостину і організацію концертів на далекому заході ЗСА.

Щира подяка належиться редакторові єдиного в світі журналу „Бандура" Миколі Чорному і його родині за організацію концертів в Ню Йорку і Йонкерсі. Сердечна подяка редакторові часопису „Америка" Осипові Рожці і його дружині Тетяні за королівську гостину і за організацію концертів в Стемфорді, Гартфорді, Філядельфії і Трентоні. Хай Господь має вас усіх в опіці і допомагає в щоденному житті. Вислови гарячої української подяки залишаю для подружжя Оберишиних, Лукових, Оксані Квасниківській, Марті Турчин і подружжю Недошиткам за приязне ставлення до нас і за поміч в організації наших концертів.

Своїм приятелькам Олі Олійник і Олі Войтович зацитую слова великого поета Тараса Шевченка:

Наша дума, наша пісня
Не вмре, не загине...
От де, люди, наша слава,
Слава України!
Без золота, без каменю,
Без хитрої мови,
А голосна та правдива,
Як Господа слово.

Ми ж довгі літа мали щастя бути берегинями нашої думи і пісні. Хоч доля розкинула нас по світі, нашим обов'язком буде боронити українську правду, доступною для нас зброєю — бандурою.

Прощайте подруги — Ваша Христя

Учасниця тріо бандуристок „Львів'янки" Христина Залуцька. Львів., вул. Газова 5, кв. 4.

Москва...

(Закінчення зі стор. 1)

Правда" наголошує, що в Чорноморській фльоті служать моряки понад 40 національностей і що міститься вона на території п'яти незалежних держав, ніби заслікаючи Молдову, Азербайджан і Грузію зайняти позицію Росії проти України. Мовляв, Чорноморська фльота повинна захищати інтереси усіх цих держав, а не лише України.

Командуючий Чорноморською фльотою адмірал Ігор Касатонов відмовився їхати до Києва для участи в переговорах і спішно відрядив до Москви свій літак АН-26, аби привезти до Севастополя закордонних журналістів стільки, скільки можна розмістити на літаку. Для них він задумав влаштувати пресову конференцію на літаконосцеві „Москва". У вівторок, 7-го січня, в год. 11-ій ранку шість автомобілів з журналістами вихали на підмосковне військове летовище „Чкаловський". Крім російських, були там кореспондентів російського відділу „Радіо Свобода", Сі-Ен-Ен, Бі-Бі-Сі, Дейлі-телеграф, - усіх 29 осіб. Коли літак злетів у повітря, розпочалися інтерв'ю. Механік літака виявився українцем. Він заявив, що адмірал Касатонов зробив у Севастополі путч проти Президента України Леоніда Кравчука. Слухаючи це, інші члени екіпажу сміялися, мовляв, „хохол вам наговорить". На запитання кореспондентів, кому ж присягатимуть вони, відповіли не приховуючи: хто більше заплатить, тому і присягнемо. Однак до Севастополя літак не долетів. Надійшов наказ по радіо повернути літак до Москви. На запитання пілотів, хто наказав, відповіли: „найголовніший". Після приземлення у Москві журналісти намагалися з'ясувати, хто ж дав наказ повернути літак, але чергові генерального штабу, військово-морської фльоти, військово-повітряних сил, полковники і генерали посилалися на різних другорядних осіб та ще на несприятливу погоду в Севастополі. Кореспонденти зателефонували до Севастополя і версія про погану погоду відпала.

Військові начальники змінювалися, обіцяли відправити літак наступного дня, але літак так і залишився в Москві. Однак у Севастополі 8-го січня все ж відбулася пресова конференція, на якій було близько 20 українських журналістів. Адмірал Касатонов скаржився на політиків та на їхні помилки, за які доводиться розплачуватися їм, військовикам. Моряки, мовляв, стали заложниками цих помилок.

Що адмірал Касатонов відмовився присягати Україні і заборонив це всій фльоті знає уже весь світ. Російські газети запевняють, що Касатонова підтримує більшість військових начальників у Москві. Складається враження, що преса чинить тиск на Президента України Л. Кравчука. Нарешті повідомили, що 8-го січня літак АН-26 все ж вилетів до Севастополя, але на ньому полетіли лише російські кореспонденти, більшість з яких у військовій уніформі, як пише газета „Комсомольская Правда".

До Москви прибули також представники Рауховського гарнізону Одеської військової округи для зустрічі з керівництвом Росії.

Виконуючий обов'язки начальника головного штабу збройних сил України генерал-майор Георгій Живиця прокоментував це так: „На мою думку, пристрасті розпалює армійська верхівка — не в Криму і Одесі, а в Москві. Касатонову напевне дали вказівки і, підкоряючись Росії, він струсає повітря. Проте визначати майбутнє збройних сил — справа політиків, а не військових".

ТРЕБА ПОПРАВИТИ

У статтях Миколи Бараболяка п.з. „Маастрікт і Брест — по дорозі?" („Свобода", ч.ч. 242, 243 з 20-го і 21-го грудня) треба читати: „депутати до парляменту у Штрассбургу вибираються у загальних виборах...", як теж має бути: „Україна не може втяти поли від Росії одним махом". Повинно також бути: „на прикладі Ізраїля бачимо як невторопно вони діють". Врешті при кінці статті в автора трапилось перечення — має бути: „що відношення України до Росії буде тільки таке як Канади до Великобританії". — Ред.

УКРАЇНА ПРОБУДЖУЄТЬСЯ! ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ ВКЛАДОМ ВАШОЇ ДИВІДЕНДИ У ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Екзекутива ФІФА не прийняла прохання Футбольної Федерації України

В суботу, 7-го грудня, в Ню Йорку відбулося пленарне засідання Екзекутивного Комітету ФІФА (Світової Футбольної Федерації), на форумі якого, між іншими, були розглянуті прохання футбольних Федерацій Литви, Латвії, Естонії, Хорватії, Грузії і України стати її членами. Як і можна було сподіватися, згідно з рішенням більшости членів Комітету, в ряди ФІФА прийняли усі три Федерації Прибалтійських країн і тимчасово відхилили прохання Федерацій Хорватії, Грузії і України. В неділю, 8-го грудня, було проведено льосування груп збірних (разом 168), які розпочнуть прелімінарні розгривки перед фінальним турніром, що відбудеться в 1994 році в ЗСА.

Повертаючи до вже згаданого відхилення просьб, особливо Грузії і України, треба для історії відмітити, що це сталося завдяки наполегливим старанням В'ячеслава Колоскова, президента футбольної Федерації конаючого СССР, відвертого російського шовініста, який був призначений ще в застійні часи віце-президентом ФІФА. В останніх кількох роках ми інформували прихильників українського футболу про великі намагання наших діячів, щоб Україна вийшла з Федерації футболу імперії та вступила до ЕУФА і ФІФА. Тільки через спротив Колоскова і його імперських агентів в Україні досі не вдалося вирватися українським футболістам з російського припону. Домігся, на жаль, цей імперський чиновник свого і цим разом (може востаннє?) на світовій арені.

Прикро, що й у спорті, як і в інших міжнародних ділянках, політруки московського центру зуміли намовити та одурити наївних діячів країн вільного світу, що своїм кривдячим рішенням сприяють дальшому поневоленню спортовців України, Грузії і інших країн імперії, яка вже формально припинила своє існування. До них в першу чергу треба зачислити президента ФІФА Джає Гавеленджа (Бразилія) і генерального секретаря Йозефа Бляттера (Швайцарія).

Остаточно після льосування в списках між окремими групами збірних, що відбуватимуть прелімінарні розгривки, знаходяться репрезентації таких „держав" в Европейській зоні, як: Валія, Шкотляндія, Північна Ірляндія, Кипр, Острови Фарое, Люксембург, Сан Маріно й інші. Цілий ряд таких „держав" будуть репрезентовані в зонах: Африканській, Карайбського Району, Центральної Америки і Азії. І в цей час футболісти 52-мільйонової України, самостійної держави, залишаться звичайними глядачами ігор. Треба сподіватися, жодний футболіст з України не візьме участи в іграх збірної Колоскова, про що повинна подбати теж футбольна Федерація України, а також міністерство молоді і фізичного виховання та туризму. Треба врешті встати з колін з-перед збанкрутованих політруків „старшого брата". Повертаючись ще до згаданого засідання Президії ФІФА і льосування збірних в окремих відкритих сесіях брав участь головний футбольний тренер УСВТ „Чорноморська Січ" Ігор Чупенко, який виконував (не офіційно) обов'язок репрезентанта українського футболу. При цій нагоді наш тренер знайомив репрезентантів інших держав про справи українського футболу та нав'язав з ними контакти. Про солідну підготовку Колоскова до тієї останньої розправи з українськими та грузинськими „футбольними самостійниками" свідчить теж факт, що він, не зважаючи на фінансову кризу в імперії, прибув до Ню Йорку з кількома своїми однодумцями і включив теж вихідця з України, головного тренера збірної здохлого СССР Бишовця. Цей бідолаха, колишній чільний футболіст київського „Динамо", виглядає, залишився вірним застійним часам, коли на запит, „чи залишиться дальше жити в Москві, чи поверне в Україну"?, не зміг дати ясної відповіді...

Чергове пленарне засідання Екзекутивного Комітету ФІФА відбудеться 1-го липня 1992 року в Цюріху, Швайцарії. Є сподівання, що на цьому засіданні остаточно приймуть врешті футбольну Федерацію України, яка вже рішила проводити самостійний чемпіонат України. До цього часу Україна повинна вже бути визнаною усіми потугами світу.

О. Твардовський

Заява УНОК

На протязі своєї діяльности УНОК (Український Національний Олімпійський Комітет) завжди використовував засоби досягнення своєї мети, які були започатковані далеко від нашої Батьківщини. Ми вчилися працювати у тих українців, які переобрали від демократичного світу усе передове і прогресивне. Українці в діяспорі завжди продовжували домагатися самостійної участи України в Олімпіяді. І розпочинаючи справу тут, в Україні, УНОК-ові було вже значно легше, бо міжнародні спортові організації були поінформовані про бажання України брати участь в Олімпіядах. Можна впевнено говорити, що старі структури управління спортом в Україні зазнали нищівної поразки і прямують до свого логічного кінця. Ці висновки зроблені на прикладі розвалу управління спортом в усіх колишніх країнах соціялістичного табору. Але ми ні в якому разі не тішимося з того і розуміємо, що доведеться докласти чимало зусиль, аби нові демократичні структури управління спортом запрацювали на належному рівні. Дуже багато видів спорту в Україні, котрі працювали на задоволення потреб Госпорту СССР, припинять своє існування, і це буде логічно, адже вони були нав'язані Україні з Москви для того, щоб якомога більше змагунів боролися за місце в команді СССР. Український НОК на сто відсотків переконаний в тому, що на XVI-х Зимових Іграх в Альбертвіллі, Франція, як також і на XXV-ій Олімпіяді в Барсельоні, Еспанія, команда України вперше візьме участь.

Враховуючи схвалення українським народом Акту проголошення Державної Незалежности України, II-га Сесія Ґенеральної Асамблеї Українського НОК вирішила розпустити УНОК з тим, щоб МОК якнайшвидше визнав НОК України і тим самим припинив національну дискримінацію українських змагунів на міжнародній арені. Мусимо також пам'ятати основне правило Олімпіяд: „Головним в житті є не боротьба за перемогу, конечним результатом є участь. Щасти Нам Боже!

Київ, 2 грудня 1991 року.

Валерій Шутий — президент

Жіноча відбиванкова дружина „Ч. Січі" в турнірі ЮСВБА

В суботу, 14-го грудня ц. р. жіноча відбиванкова дружина „Ч. Січі" взяла участь в черговому офіційному турнірі відбиванкової Асоціяції ЗСА в районі ґарден-Емпаєр, який відбувся в Ню Йорку. В звітовому турнірі виступало 10 чільних дружин зі стейтів Ню Йорку Ню Джерзі і Коннектикат. На початку змагання проходили в двох рівнорядних підгрупах і після їх закінчення — півфінальні і фінальні.

Висліди змагань „Ч. Січ": „Ч. Січ" — „В. Воріор" — 10:15, „Ч. Січ" — „А. О. Контрол" ВК — 15:6, 15:10, „Ч. Січ" — Н. Й. Волейбол Клаб — 15:12, 17:15, „Ч. Січ" — „Довтавн" ВК — 15:12, 12:15. Згідно з цими вислідами, „Ч. Січ" і клюб „Воріор" здобули однакову кількість точок і тому провідник турніру зарядив додатковий кваліфікаційний сет між цими суперницями, в якому „Воріор" перемогли українок, вислідом — 15:12, і цим самим ліквідували їх від міжгрупового півфіналу. Таким чином „Ч. Січ" зайняла 5-те місце на усіх десять в звітовому турнірі. Склад „Ч. Січі": А. Тершаковець—Томко, С. Лопатовська, А. Тершаковець, Е. Андерсон, І. Іваськів і М. Соневицька.

(от)

ПРАЦЯ

● НА ПРОДАЖ ●

●FUNERAL DIRECTORS●